Länsstyrelsen
Värmland

Bildande av Vingåns kanjons naturreservat i Torsby kommun

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av beslut som är daterat den 23 februari 2026. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 511-8675-2021.

Avsändare är Länsstyrelsen Värmland.

Beslut

Länsstyrelsen förklarar det markerade området i bilaga 1 som Vingåns kanjons naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen beslutar att de nedan angivna föreskrifterna ska gälla för reservatet.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Vingåns kanjons naturreservat bildas i syfte att vårda och bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i form av barrnaturskog med inslag av gamla lövträd, värdefulla vattendrag med omgivande strand- och skogsmiljöer samt andra ingående naturtyper. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer ska reservatet tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogen tillåts utvecklas fritt genom intern dynamik och genom att vattendragets rensade delar restaureras, om så bedöms gynnsamt, så att det över hela längden inom reservatet forsar fritt och naturligt med optimal bildning av forsdimma. Vissa åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden är följande.

- Fuktighetspräglad östvänd kanjon/kursudal runt Vingångs nedre lopp, med lodytor, block och branter, med gynnsamt mikroklimat för en rik kryptogamflora
- Del av oreglerat tillflöde till Klarälven med i delar ostörd hydrologi och tillförsel av forsdimma till omgivande skog
- Barrskog med inslag av lövträd, senvuxna träd och död ved
- Förekomst av ett flertal starkt hotade och sårbara arter av främst lavar och mossor, beroende av ett fuktigt och stabilt mikroklimat

En mer utförlig beskrivning av området finns i skötselplanen.

Föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. avverka eller på annat sätt skada träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. utföra mekanisk markbearbetning,
3. tippa eller anordna upplag,
4. anlägga ledning,
5. utföra markavvattnande åtgärd,
6. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning,
7. använda kalk, gödsel, växtnäringsämnen eller bekämpningsmedel,
8. framföra fordon,
9. bedriva vattenverksamhet,

Utan tillstånd från länsstyrelsen är det också förbjudet att

10. inplantera djur och växter,
11. utföra viltvårdsåtgärder eller anlägga åtelplats,
12. utföra biotop- eller fiskevårdande åtgärder,

13. anlägga stig eller led eller uppställningsplats för fordon och båtar,

Undantag

A-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A-föreskrifterna gäller inte vid normalt underhåll av befintlig elledning och ledningsgata. A-föreskrifterna gäller inte vid normalt underhåll av befintlig fiberledning.

A-föreskrifterna gäller inte vid normalt underhåll och nyttjande av befintlig bilväg.

A-föreskrifterna gäller inte normalt underhåll av befintlig stig (fd hästväg) som markerats på karta, se bilaga 3.

A 1. gäller inte kvistning eller röjning av sly upp till sju cm diameter i marknivå för underhåll av jaktpass.

A 8. gäller inte terrängskoter eller motorredskap som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsförordningen (1978:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla följande inom reservatet i dess helhet eller inom de särskilt utpekade områden som framgår av bilaga 3 (se hänvisning efter varje relevant punkt).

1. röjning och utmärkning av reservatets yttergränser,
2. uppsättande av informationstavlor,
3. anläggande, utmärkning och underhåll av vandringsled och rastplats, se karta bilaga 3,
4. undersökningar av mark, vegetation och organismer i miljöövervaknings- och uppföljningssyfte,
5. åtgärder i syfte att motverka förekomst av invasiva främmande arter,

6. biotopvårdande åtgärder i vatten samt i intilliggande strandzon, se karta bilaga 3,
7. borttagande av artificiella vandringshinder för vattenlevande organismer,
8. anläggande av parkeringsplats, se karta bilaga 3,

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd eller buskar, stående eller omkullfallna,
2. samla in ryggradslösa djur, mossor, lavar och vedsvampar,
3. framföra fordon,
4. tippa eller anordna upplag,
5. gräva eller dra upp kärlväxter,
6. skada, omlagra eller bortföra berg, jord eller sten,
7. göra upp eld,
8. sätta upp skylt, plakat, affisch eller liknande anordning,

Utan tillstånd från länsstyrelsen är det också förbjudet att

9. genomföra organiserad tävlings-, undervisnings- eller friluftsverksamhet.

Undantag

C-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

C 3. gäller inte på befintlig bilväg. C3 gäller inte permobil.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har förelagt markägare och innehavare av särskild rätt inom området att yttra sig över förslaget till beslut om inrättande av naturreservat. Förslaget till beslut har också remitterats till berörda sakägare samt skickats till andra som kan tänkas ha synpunkter på skyddet av området.

Berörda kommuner ges enligt länsstyrelsens rutin om samråd med kommun möjlighet att yttra sig över planen att bilda naturreservat innan förslaget skickas ut på remiss.

Torsby kommun har lämnat ett samrådsyttrande med önskan om ändringar i gränsdragning vilket i korthet innebär:

-att området öster om vägen tas bort ur reservatsförslaget

-att reservatet bör omfatta även södra sidan av vattendraget längs reservatets sträckning

Inkomna remissvar

Ellevio har ingen erinran på förslaget.

Riksantikvarieämbetet har lämnat ett yttrande med önskemål om tydligare integrering av kulturmiljövärden i beslut och skötselplan.

Övriga har avstått från att yttra sig.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Angående önskemål i samrådsyttrande från Torsby kommun om att utesluta den östra delen av reservatsförslaget är det länsstyrelsens bedömning att de mycket höga naturvärdena i det planerade naturreservatet gör det befogat att prioritera ett långsiktigt skydd av hela området. Markägarens överenskommelse med Naturvårdsverket om intrångsersättning för naturvårdsändamål är gällande och följer aktuell del av fastigheten även vid eventuellt ägarbyte, vilket också förhindrar andra planer för området. Länsstyrelsen instämmer i att även södra sidan av Vingån bör skyddas.

Några av de förslag som Riksantikvarieämbetet har framfört har tillförts beslutet, främst gällande formuleringar i skötselplanen för att förtydliga information om kulturlämningarna och områdets kulturhistoria. De tre kulturlämningar som finns noterade i Riksantikvarieämbetets databas har gamla och osäkra uppgifter som behöver granskas och kvalitetssäkras. Länsstyrelsen bedömer att de spår av biologiskt kulturarv som skulle kunna ge incitament för prioritering av vård inom ett naturreservat är obetydliga i sammanhanget. Länsstyrelsen bedömer vidare att kunskapsläget är för lågt för att berättiga till särskilda insatser för vård av lämningarna såsom vore möjligt vid bildande och förvaltning av ett

kombinerat natur- och kulturreservat. Inget förslag om bildande av ett kombinerat natur- och kulturreservat har framställts.

Samlad bedömning

Området har mycket höga naturvärden. För att värdena ska bestå behöver området undantas från skogsproduktion, vattenverksamhet och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skadas. Länsstyrelsen bedömer därför att området bör förklaras som naturreservat.

Vingåns kanjon ingår i sin helhet i området *Klarälven med biflöden (Klarälven – Sunnemodalen)*, klassat av Naturvårdsverket som särskilt värdefull natur. Eftersom Vingån är ett okalkat, surt referensvatten och länsstyrelsen inte har kännedom om några särskilda limniska värden finns inte grund för klassning av Vingåns kanjon som limniskt reservat.

Reservatsbildningen är förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med den för området gällande kommunala översiktsplanen (FÖP Sysslebäck-Likenäs 1982-01-28). Inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten går inte längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet bidrar till att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden och till miljökvalitetsmålen *Levande skogar*, *Levande sjöar och vattendrag* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Sammantaget är förutsättningarna uppfyllda för att inrätta reservatet med föreskrifter enligt ovan.

Tillämplig lagstiftning

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behovet av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat (7 kap. 4 § miljöbalken).

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet får beslutet förenas med föreskrifter. En inskränkning i enskilds rätt att använda

mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 5, 6, 25 och 30 §§ miljöbalken).

I varje beslut om bildande av ett naturreservat ska en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård fastställas (3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera).

Upplysningar

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i ortstidning.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifterna i detta beslut om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Beslutade C-föreskrifter gäller omedelbart, även om de överklagas. C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån tillåten pågående markanvändning inte avsevärt försvåras.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas om det som sägs där strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Fornlämningar, även ej registrerade sådana, är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan mot staten hos mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om så inte sker går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Beslutet kan överklagas

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 2 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med naturvårdshandläggare Anita Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillfördnat länsråd Cecilia Tisell,

avdelningschef Annika Nilsson, enhetschef Linda Sundström, rättschef Ingela Alverfors medverkat.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Överklagandehänvisning
3. Karta över B-föreskrifter
4. Skötselplan

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post varmland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, eller ring vår växel 010-224 70 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/varmland.

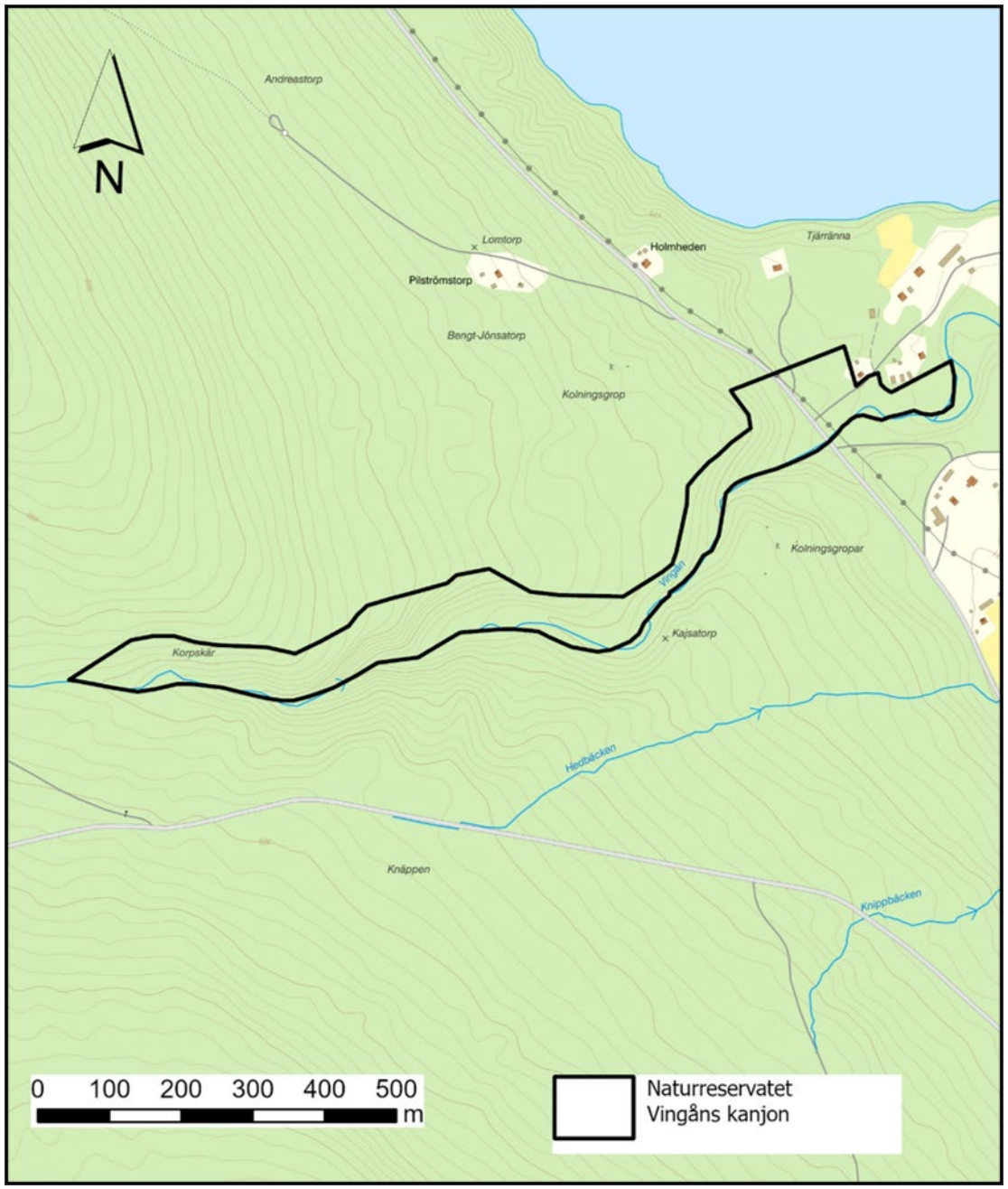

Beslutskarta för Vingångs kanjons naturreservat (heldragen svart linje).

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Överklagandehänvisning

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Värmland antingen via e-post; varmland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, varmland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 70 00.

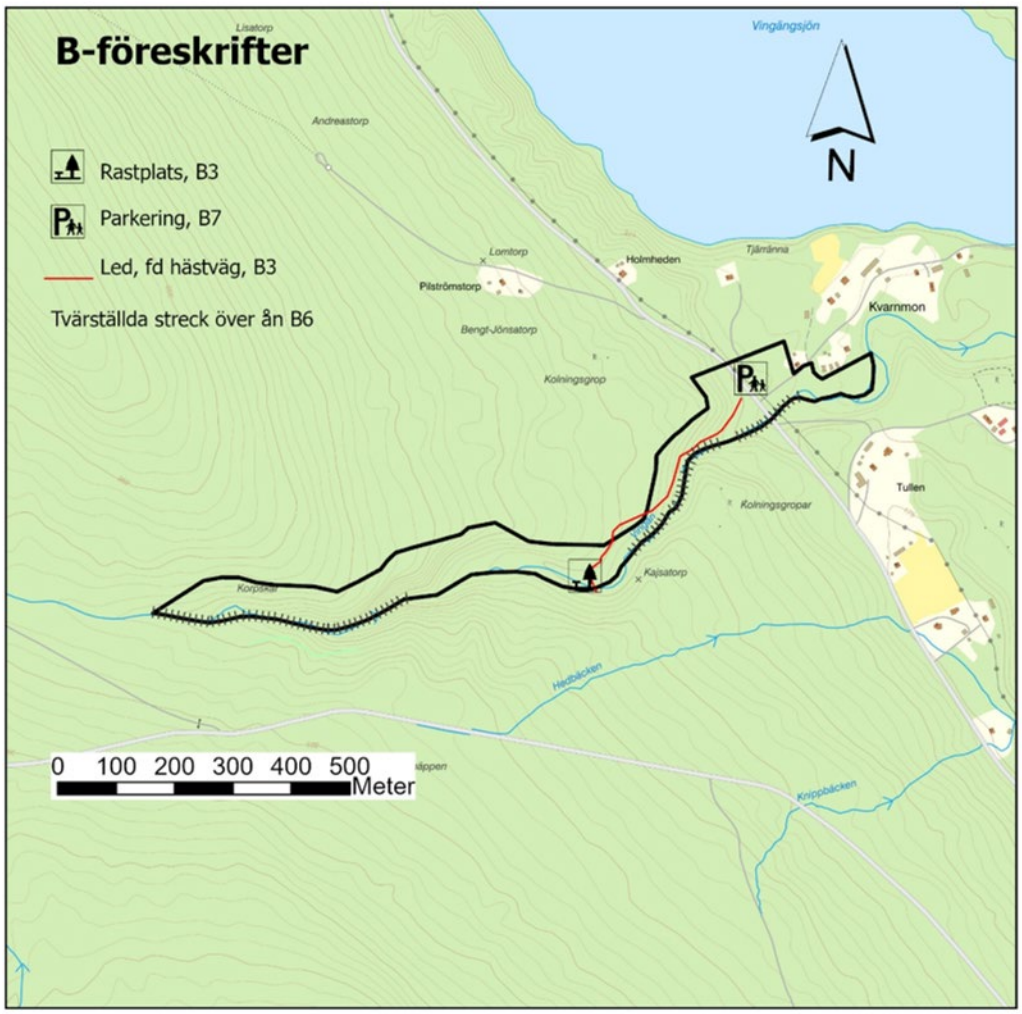

Karta över B-föreskrifter för Vingåns kanjons naturreservat (heldragen svart linje).

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselplan för Vingåns kanjons naturreservat

Syftet med naturreservatet

Vingåns kanjons naturreservat bildas i syfte att vårda och bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer i form av barrnaturskog med inslag av gamla lövträd, värdefulla vattendrag med omgivande strand- och skogsmiljöer samt andra ingående naturtyper. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer ska reservatet tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogen tillåts utvecklas fritt genom intern dynamik och genom att vattendragets rensade delar restaureras, om så bedöms gynnsamt, så att det över hela längden inom reservatet forsar fritt och naturligt med optimal bildning av forsdimma. Vissa åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden är följande.

- Fuktighetspräglad östvänd kanjon/kursudal runt Vingångs nedre lopp, med lodytor, block och branter, med gynnsamt mikroklimat för en rik kryptogamflora
- Del av oreglerat tillflöde till Klarälven med i delar ostörd hydrologi och tillförsel av forsdimma till omgivande skog
- Barrskog med inslag av lövträd, senvuxna träd och död ved
- Förekomst av ett flertal starkt hotade och sårbara arter av främst lavar och mossor, beroende av ett fuktigt och stabilt mikroklimat

Administrativa data

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Vingåns kanjons naturreservat

NVR-nummer	2057781
Kommun	Torsby
Areal	9,2 hektar
Markslag och naturtyper*: Tallskog Granskog Barrblandskog Lövblandad barrskog Triviallövskog Öppen mark med vegetation Summa	 2,8 hektar 2,8 hektar 0,5 hektar 0,9 hektar 1,6 hektar 0,2 hektar 8,8 hektar

*arealer för markslag och naturtyper baseras på Nationella marktäckedata, NMD. Summan är en summering av de ingående delområdenas avrundade arealer. Avrundningen kan innebära att den sammanlagda NMD-arealen inte är den samma som reservatets totala areal.

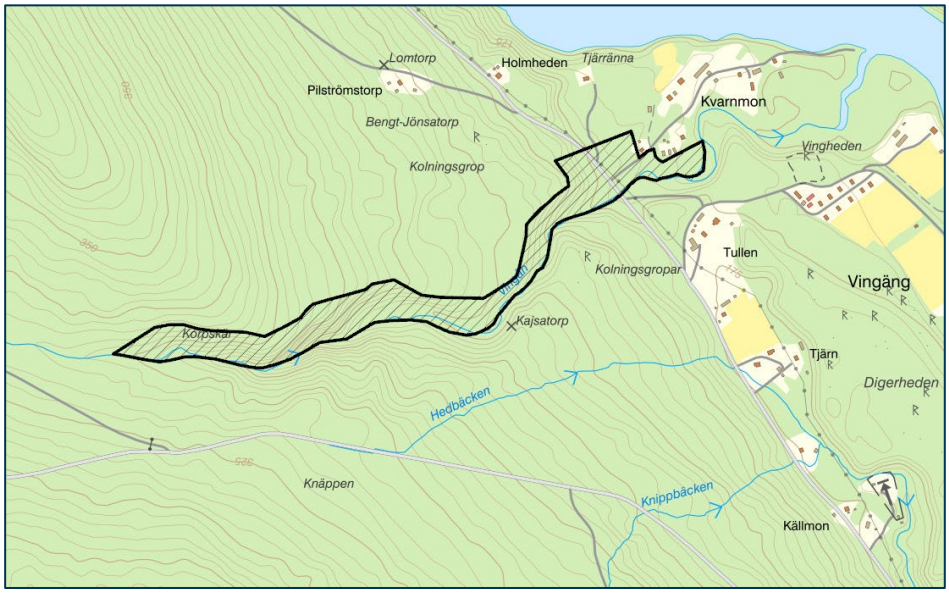

Figur 1. Översiktskarta för Vingåns kanjons naturreservat (svart, streckat område)

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beskrivning av området

Biologi

Östvänd kanjon kring Vingåns nedre lopp med örtrika dråg och gott om block och lodytor. Topografin skapar ett mikroklimat med hög luftfuktighet och forsdimma, förutsättningar för flera krävande lavar och mossor. Flera vattenfall finns i ån och strömstare och forsärla

häckar regelbundet. Vissa fuktdråg hyser bland annat högörter som nordisk stormhatt, fjälltolta och kransrams.

Enligt biotopkarteringen i vatten 2013 är ett par delar av ån kraftigt flottledsrensade eller omgrävda (se figur 2), vilket kan ha viss påverkan på den forsdimmebildning som är så viktig för organismernas miljö i kanjonen. Öring förekommer i ån men tar sig bara upp till första fallet, ett av två vandringshinder (båda bedöms i biotopkarteringen som artificiella, sprängt berg).

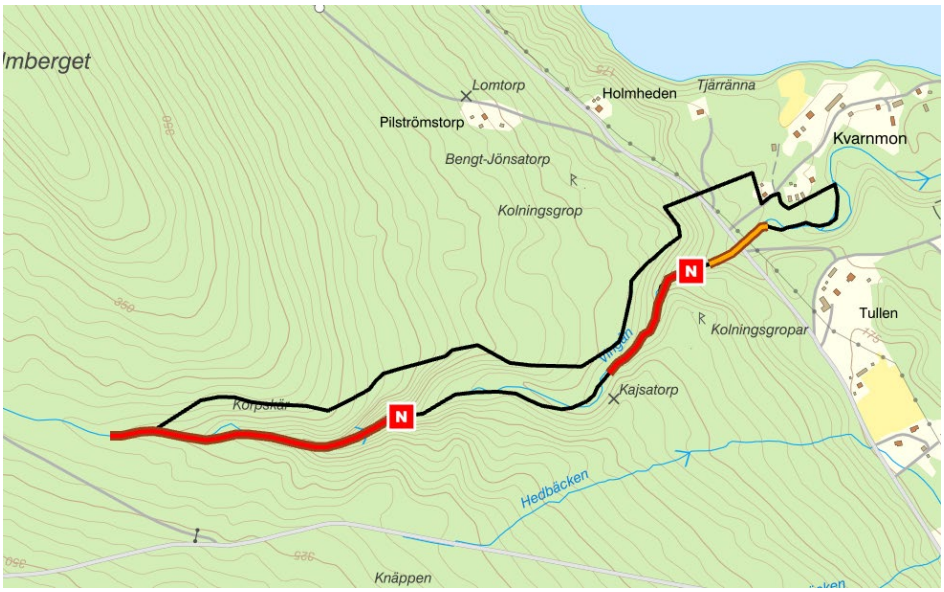

Figur 2. Påverkade vattensträckor. Orange linje kraftigt rensat, röd linje omgrävt. N markerar naturligt vandringshinder, vattenfall. Efter biotopkarteringen 2013.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Gran är dominerande trädslag med inslag av tall, asp, glasbjörk, hägg, gråal och sälg. Skogen är i stora delar stadd i fri utveckling och gammal asp och gran förekommer spritt, samt död ved av gran och lövträd. Funktionsindelning av de terrestra delarna anges i figur 3.

Närmare Klarälven öster om bron är landskapet flackare. Här omges Vingån av en bård av lövskog där självgallring har kommit igång, övriga delar öster om bron är kulturpåverkad skog med medelålders och äldre gran och tall samt ett mindre område ung lövskog. Den allra östligaste delen av reservatet utgör inre delen av åns lilla delta i Klarälven.

Skogsstyrelsen inrättade 2007 ett naturvårdsavtal, omfattande större delen av nyckelbiotopen samt ytterligare skogsmark, på det skifte som berörs av reservatsbildningen. Naturvårdsavtalet löper på

50 år men kommer att avslutas när beslutet om naturreservat vinner laga kraft. De senaste 20 åren har således ingen åtgärd utförts på det område som ingår i avtalet.

Nedan listas ett urval av rödlistade arter och signalarter som har påträffats i området (hotkategori enligt Artdatabankens rödlista 2020 inom parentes där NT = nära hotad, VU = sårbar och EN = starkt hotad):

- Trådbrosklav Ramalina thraustra (EN)
- Blylav *Pectenia plumbea* (EN)
- Broktagel *Bryoria bicolor*)EN)
- Långt broktagel *Bryoria tenuis* (EN)
- Knärot *Goodyera repens* (VU, fridlyst)
- Norsk näverlav *Plasmatia norvegica* VU
- Sydlig knappnålsmossa *Tetrodontium ovatum* VU
- Fagerhätta *Mycena oregonensis* VU
- Granpensellav *Gyalideopsis piceicola* NT

Ett flertal ytterligare rödlistade kryptogamer, exempelvis aspgelélav *Collema subnigrescens* (VU) och liten måntandmossa *Harpanthus scutatus* (EN), har noterats från den del av nyckelbiotopen som är belägen på södra sidan av Vingån (markägare Stora Enso). Det är inte osannolikt att dessa också har förekomster i naturreservatet.

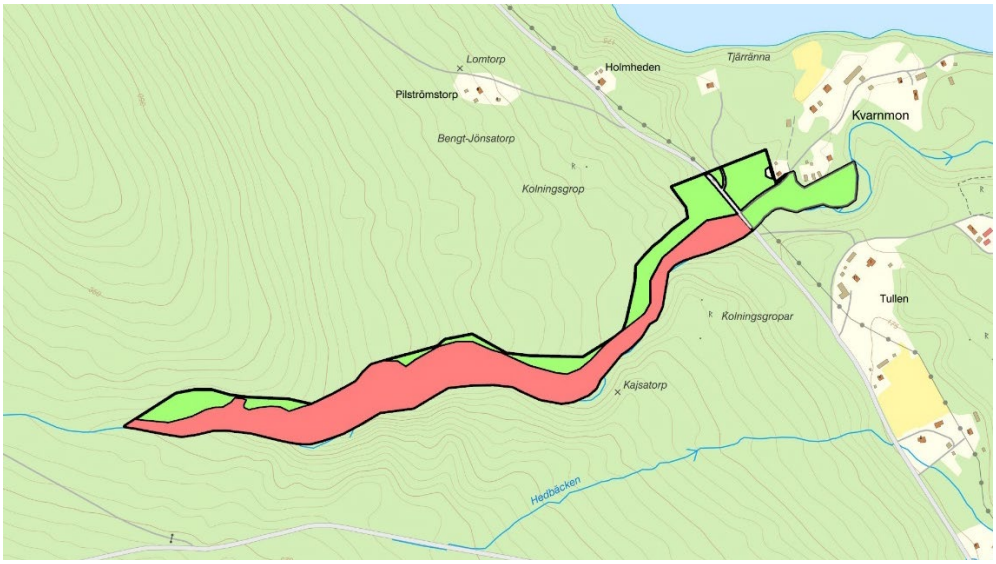

Figur 3. Karta över funktionsindelning, röd = värdekärna, grön = utvecklingsmark, grå = arronderingsmark

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Kulturhistoria

Klarälvens omgivningar har länge varit bebodda och det finns lämningar från olika epoker. Inom det avgränsade naturreservatet finns tre angivna lämningar, en uppgift om en kvarnlämning (registrerat hos Riksantikvarieämbetet som L2007:2682) belägen vid bron över Vingån, en lämning efter en såg med en stenskodd bank och en flack ränna i östligaste delen av reservatet (L2007:2518), och del av en torplämning, kallad Thybergsstugan, klassad som möjlig fornlämning (L2007:3124; se karta nedan). De båda första kulturlämningarna bygger på gamla uppgifter och har varken exakt läge eller kvalitetssäkrad status. Det är därför osäkert om det finns någon kvarvarande del av dessa lämningar och om dessa faller inom reservatet. Del av torplämningen beskrivs under skötselområde 3B.

Som framgått av biotopkarteringen i vatten 2013 har flera sträckor av Vingån genomgått rensningar och eller omgrävningar, som också de utgör kulturhistoriska spår.

Nära Vingån finns ytterligare rester efter kolningsgropar, boplatser och torp, dock inget mer beläget inom reservatet. De flackare delarna av reservatet närmast Klarälven har sannolikt nyttjats som ängsmark, medan skogen till delar varit skogsbete.

En gammal hästväg löper genom och längs en tredjedel av reservatet. Enligt häradskartan fanns en ungefärligen parallellt löpande väg något högre upp på sluttningen av Holmberget, vilken fortsatte upp på höjderna, vidare till Vingängsätern söder om Bredsjön. Hästvägen är troligen av yngre datum.

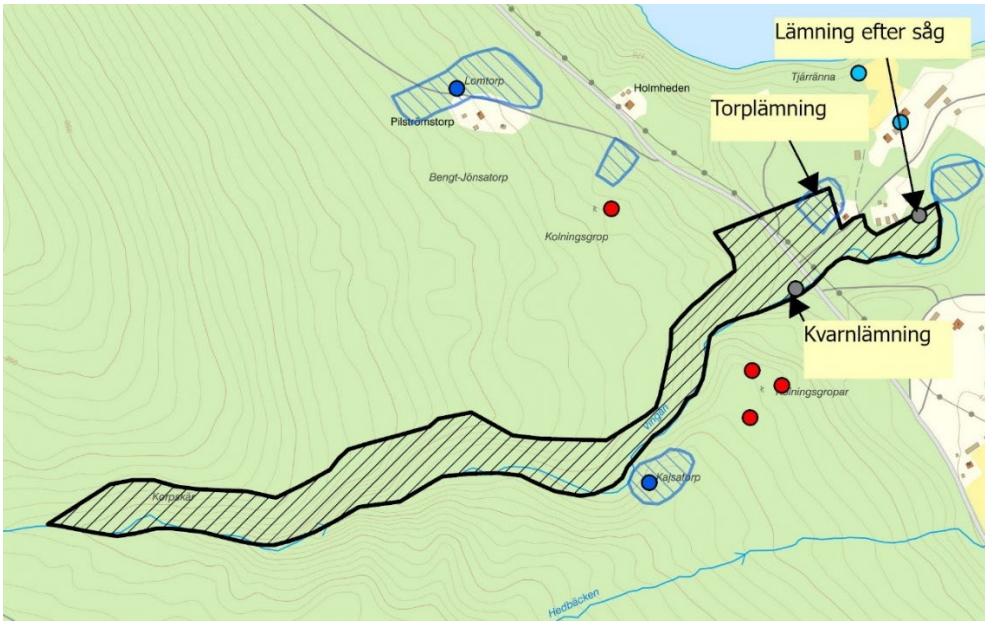

Figur 4. Karta över kulturlämningar, se text för detaljer.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Friluftsliv

Vingåns kanjon är intressant särskilt för botaniska studier och för den naturupplevelse den säregna kanjonbildningen ger, med fritt strömmande vatten och flera vattenfall.

Längs reservatet invid Vingån löper en gammal hästväg, nu delvis igenvuxen, lämplig att röja fram som grund till en vandringsled med vyer över vattendraget. Den korsar sedan vattendraget och fortsätter västerut på södra sidan av ån.

Geologi

Den här delen av Vingån rinner genom en ovanlig och säregen landformsbildning, där ån skurit sig ner i en sprickbildning i berggrunden (granitbergarter av svekonorvegiska orogenen) och dragit med sig omgivande morän. Detta har skapat en dalgång med branta ravinsidor i moränlagret ovanför själva kanjonbildningen (se figur 5). Vingån faller här 150 höjdmeter på en sträcka av cirka 1,5 kilometer.

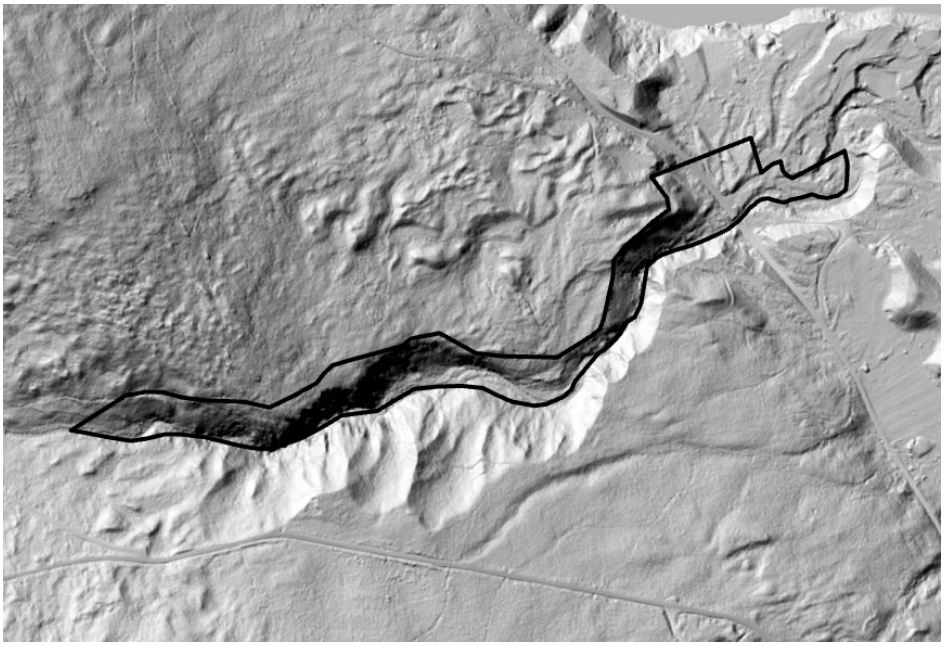

Figur 5. Nationell höjdmodell, utklipp nedre delen av Vingån.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Den östligaste tredjedelen av området ligger under högsta kustlinjen. Här är berggrunden täckt av isälvssediment och älvsediment. Övriga delar är moränmark.

Skötselområden

Reservatet har delats in i fem skötselområden, se figur 6. För skötselområdena redovisas bevarandemål och skötselåtgärder. För skötselområdena gäller att invasiva främmande arter ska kunna tas bort vid behov.

Innan bekämpning av invasiva arter ska samråd ske med länsstyrelsen beträffande påverkan på fornlämningar och eventuellt krav på tillstånd enligt Kulturmiljölagen.

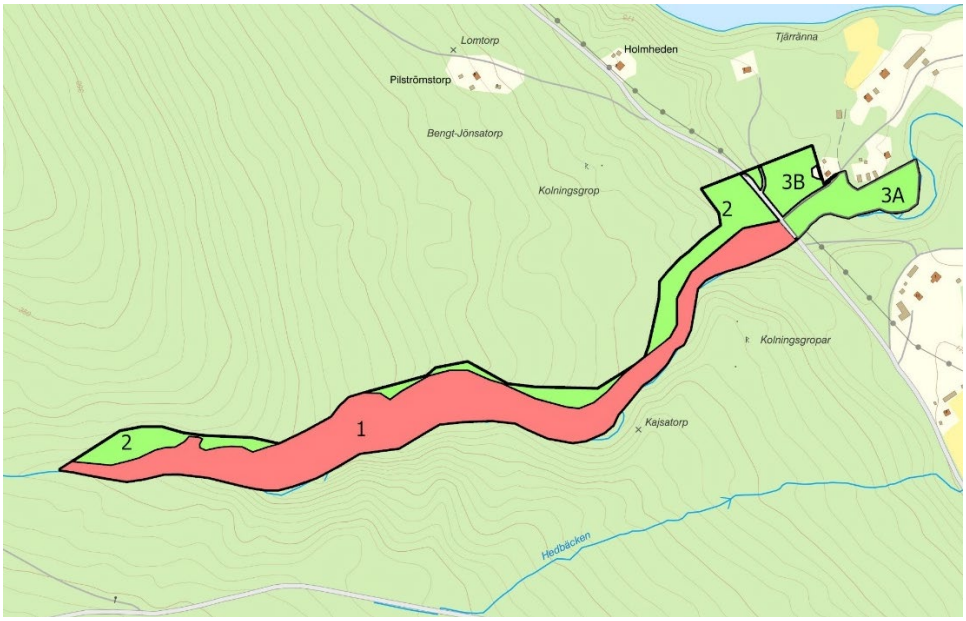

Figur 6. Karta över skötselområden för naturreservatet Vingångs kanjon.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselområde 1 Naturskogsartad skog, 7,7 hektar:

Äldre naturskogsartad barrskog, dominerad av gran, med beståndsåldrar 60 till 120 år. Lövinslag 5-20 %, företrädesvis björk. Markvegetationen har inslag av mer krävande arter som mörk husmossa (som indikerar lång kontinuitet). Området intill Vingån, med dess betydande fuktpåverkan från det forsande/ strömmande vattendraget i kanjonen, hyser de flesta fynden av rödlistade arter.

I åravinen i området runt nya bron har funnits en kvarn. Enligt anteckningar i Riksantikvarieämbetets databas fanns två kvarnstenar kvar i början av 1900-talet. Ingen antikvarisk bedömning har gjorts av uppgiften.

Bevarandemål

Gammal grov naturskogsartad granskog med inslag av gamla lövträd och gott om död ved i olika nedbrytningsstadier. Naturskog med intern dynamik.

Åtgärder

För skogen fri utveckling.

Skötselområde 2 Barrskog, 2,2 hektar:

Grandominerad medelålders skog, beståndsålder cirka 70 år, med inslag av tall och 10-20% björk.

Bevarandemål

Gammal grov naturskogsartad granskog med inslag av gamla lövträd och gott om död ved i olika nedbrytningsstadier. Naturskog med intern dynamik.

Åtgärder

Fri utveckling.

Skötselområde 3A Lövdominerad skog, 0,9 hektar:

Östra delen av delområdet intill Vingån nära bebyggelsen hyser yngre lövdominerad skog med björk, gråal, hägg m fl lövträd. Självgallring har startat. Här finns grova mossklädda granstubbar efter avverkning och unggranar är på tillväxt. Marken är blockig och stenig, kraftigt påverkad av åns varierande flöden med flera alternativa nedskurna fåror som tillkommit vid högre vattenflöden. Inslag av mer krävande växtlighet med bl a ormbär och mörk husmossa.

Sannolikt har de flackare nedre delarna av området kring ån historiskt nyttjats som ängs- eller betesmark. Enstaka arter i fältskiktet som smultron och andra lågörter, kan eventuellt ses som biologiskt kulturarv från den perioden.

I nordostligaste delen av skötselområdet ska finnas en lämning efter sågverksverksamhet. Lämningen är inprickad på kartan som att den ligger precis på gränsen till reservatet, den exakta lokaliseringen har dock dålig kvalitet och lämningen är inte bekräftad med fältbesök.

I västra delen finns partier med medelålders gran och tall.

Bevarandemål

Under en mellanperiod självgallrande lövskog med stor åldersspridning och tilltagande innehåll av död och döende ved. På lång sikt grandominerad skog med inslag av lövträd och död ved.

Åtgärder

Fri utveckling.

Skötselområde 3B Barrblandskog, 0,6 hektar:

Största delen av delområdet hyser äldre barrblandskog med inslag av björk och enstaka asp. En blockrik mindre yta mot vägen, möjligen massor upplagda vid vägbygget 1975, domineras av ungbjörk. Innan omdragning och bygge av nya vägen fanns en gammal väg genom området, invid gränsen för torplämningen.

En grund efter en byggnad syns inom en del av skötselområdet som avgränsats som torplämning. Ett antal lövträd, bland annat asp, minner om områdets tidigare naturtyp då det nyttjades som åker- och eller ängsmark. Inga andra biologiska kulturlämningar har noterats, men kan finnas.

Bevarandemål

Naturskogsartad barrskog med inslag av gamla lövträd och död ved.

Åtgärder

Fri utveckling.

Skötselområde 4 Vattendraget

Nedre delen av Vingån inom reservatet går genom moränmark i branterna ner mot Klarälven. Inom området faller den cirka 150 höjdmeter. Vingångs moränbranter har genom tiden rasat i omgångar (se figur 5), varvid större stenar har stannat i Vingåns dalgång och mindre material har förts ut i Klarälven genom ån, och en ravin har bildats.

Vingån är ett biflöde till Klarälven som är okalkat och surt. Ån har två definitiva vandringshinder för fisk inom reservatet. Öring finns men tar sig bara till första vattenfallet (se figur 2). Vingån övervakas inom miljöövervakningen som referensvatten, med vattenkemi, bottenfauna och elfiske.

Vingån har karterats i den omfattande biotopkarteringen i vatten. Flera delpartier har bedömts ha genomgått rensning eller omgrävning (se figur 2). Enligt Riksantikvarieämbetet är de rensade partierna troligen ett resultat av den historiska kvarn- och sågverksamheten i området och är således del av kulturmiljöerna i området.

En återställning av rensade eller omgrävda delar kan resultera i en mer naturlig miljö för vattendraget i sig. En viktig effekt av en

restaurering av vattendraget är att det kan förstärka dess viktiga funktion för forsdimmebildning och fuktighet i omgivande skog. Just den höga luftfuktigheten och forsdimman är förutsättningar för bevarande och utveckling av den artrika och särpräglade lav- och mossflora som finns i åns närområde och som är prioriterat bevarandevärde i reservatet.

Bevarandemål

Ett naturligt rinnande/ forsande vattendrag med optimal forsdimma samt naturlig vattenföring och bottenmiljö.

Åtgärder

Utreda nyttan av och praktiska möjligheter till genomförande av restaureringsåtgärder i de delsträckor av Vingån som är rensade eller omgrävda. En förutsättning för restaurering är att den bedöms öka bildande av forsdimma kring ån. Planera åtgärder som genomförs då resurser finns.

Planering av eventuella åtgärder sker i samråd med länsstyrelsen. Eftersom reservatsgränsen i söder går i vattendraget behöver åtgärdsplanering också samrådas med markägare på södra sidan av Vingån.

Skötselområde 5 (hela reservatet) Friluftsliv

Kanjonen innehåller säregna naturmiljöer, bland annat för sin intressanta kryptogamflora och sina vattenfall och utgör en intressant miljö för besök. Det bör därför tillgängliggöras. Intill ån är kanjonen svårgången men en gammal hästväg högre upp i sluttningen, delvis igenvuxen, finns att bygga på som led. Hästvägen löper genom en tredjedel av reservatet och slutar med en övergång till södra sidan av ån.

Bevarandemål

Besöksmål med parkeringsmöjlighet, informationstavla och en enkel led genom kanjonen. Information om områdets geologiska och biologiska värden och kulturhistoria finns lättillgängligt på plats och via länsstyrelsens hemsida. Rastplats med bänk vid ledens slut.

Åtgärder

Inrätta en parkeringsplats för 2 till 4 bilar, lämpligen genom avgränsning inom befintlig öppen yta för transformatorstation, med

informationsskylt om reservatet. Restaurera befintlig hästväg som vandringsled för att underlätta för och kanalisera besökare. En bit av leden går utanför reservatet, här får man avtala med markägaren eller dra om den delen så att den faller inom reservatsgränsen. Inrätta rastplats på lämpligt ställe vid ledens slut med utsikt över ån.

Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Skötselområde
Markering av reservatsgräns	1	
Informationstavla	1	5. Lämplig plats
Anläggning av parkeringsplats	1	5. Lämplig plats
Anläggning av led och rastplats	2	5.
Utreda och planera restaurering av påverkade partier av vattendraget	2	4.
Genomföra restaurering av vattendraget enligt plan	3	4.
Borttagande av invasiva främmande arter	1	Hela reservatet. Vid behov

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur.

Uppföljning av skötselåtgärder

Genomförda skötselåtgärder ska följas upp. Redovisning av genomförd åtgärd ska ange vad som gjorts i vilket område och tidsåtgången.

Genomförd dokumentation

Området har besökts upprepade gånger av naturintresserade och kryptogamspecialister. Många observationer finns att tillgå i Artportalen (Välkommen till Artportalen - Artportalen).